

VERSLAG

GEBIEDSCOMMISSIE PREVENTIE WOLVENSCHADE DRENTHE

3 oktober 2024

Genodigden: [REDACTED] (provincie Drenthe), Harry Oosterman (voorzitter), Rosa Sellies (Platform kleinschalige schapen- en geithouders), Albert Kerssies (Stichting Behoud Drentse schaapskudden), Jaap Mekel (wolvenconsulent) en Marian Noordhuis (Paardenhouderij).

Afwezig: [REDACTED] (provincie Drenthe), Caroline Warmerdam (Staatsbosbeheer), Robert Welhuis (rundveehouderij/LTO Noord), Diederik Sleurink (Schapenhouderij/LTO Noord) en Rob Tolman (wolvenconsulent).

Ondersteuning: [REDACTED] (provincie Drenthe)

Locatie: Provinciehuis ruimte [REDACTED]; 9.30 tot 12 uur

---

1. Opening

2. Vaststellen agenda

Besloten is om het agendapunt informatiebijeenkomst paardenhouders naar voren te halen.

3. Informatiebijeenkomst paardenhouders

Er is onrust onder de paardenhouders. Er lijkt behoefte te zijn aan voorlichting. De commissie besluit z.s.m. twee bijeenkomsten met de onderstaande uitgangspunten te organiseren:

- Doel bijeenkomst: plaatsen rasters en preventie. Insteek bijeenkomst vooral voor paardenhouders die openstaan voor advies.
- Groepen tot ongeveer 30 personen aanhouden.
- Er worden twee bijeenkomsten georganiseerd waarbij eentje zal plaatsvinden in Midden-Drenthe en de ander in Drents-Friese Wold.
- Het opgeven zal via een formulier gaan en wanneer de groep vol is wordt deze optie niet meer aangeboden.
- Harry zal de bijeenkomsten leiden.
- Marian gaat in overleg over de organisatie en er wordt gebruikt gemaakt van het netwerk voor het bepalen van de locaties.
- Tijdens bijeenkomst gehele palet aan materialen aanbieden, zodat de paardenhouders zelf hierin een keuze kunnen maken.
- [REDACTED] wordt benaderd voor het opstellen van een uitnodiging en hoe om te gaan met naam stickers etc. Draaiboeken van voorgaande bijeenkomsten gebruiken.
- Paarden houden met kudde bewakingshonden en wolfwerende rasters lijkt een goed onderwerp voor de bijeenkomsten.
- Iedereen van de gebiedscommissie wordt voor de bijeenkomsten uitgenodigd. Vooraf zal een introductie worden gegeven waarin de rol van de gebiedscommissie nader wordt toegelicht.

- Werkgroep bestaat uit Marian, Jaap/Rob, Erik en Carin die eerst de organisatie verder oppakken.

4. Vaststellen verslagen vorige keer

- *19 juni- regulier overleg gebiedscommissie:*

Op pagina 3 punt 9 verzekering blijft de vraag wanneer bewakingshonden schade verrichten bij een ander, door toedoen van een wolf, wie is dan verantwoordelijk?

Het voorbeeld luidt wanneer bewakingshonden bescherming dragen aan een kudde en de honden signaleren de wolf en gaan hier vervolgens achteraan en daarbij valt een ruiter van zijn paard. Wie is dan verantwoordelijk voor de schade die de honden hebben aangericht bij de ruiter en het paard?

Actie: [REDACTED] zal naar aanleiding van dit concrete voorbeeld opnieuw contact opnemen met de verzekeraar.

- *12 juli – overleg subsidieregeling:*

geen opmerkingen

- *2 september - overleg met gedeputeerde:*

Dierhouders kunnen sociale druk ervaren om geen wolfwerende rasters te plaatsen. Welke rol kan de provincie hierin spelen om dierhouders preventieve maatregelen te laten nemen?.

Daarnaast komt het signaal naar voren dat gebiedsleden uit whatsappgroepen worden verwijderd of geen informatie in de praktijk wordt gedeeld op het moment dat de sector denkt dat je pro wolf bent. Gebiedsleden worden niet geaccepteerd wegens hun rol.

Actie: [REDACTED] zal met Egbert van Dijk bespreken hoe hier het beste mee om kan worden gegaan.

5. Stand van zaken wolf provincie/Rijksoverheid/Europa

- *Brief van Rummenie (o.a. over wolf-fencing teams):*

Plan van aanpak wolf Drenthe en overige stukken zijn aangeboden aan Staatssecretaris Rummenie. Daarbij heeft de Staatssecretaris ook een bezoek gebracht aan de provincie waarbij de huidige problematiek rondom de wolf is besproken met Egbert van Dijk. Rummenie wil het juridisch makkelijker maken om in te grijpen bij problemen met wolven. Een ander focuspunt zijn wolf- fencing teams. Drenthe heeft zelf ook de optie verkend om een wolf-fencing team op te richten. Egbert houdt vinger aan de pols bij Rummenie om te kijken naar de invulling van een landelijk wolf-fencing team. De leden adviseren om een neutrale professionele partij aan te houden. **Actie:** opnieuw kijken naar IPO-rapport wat staat erin en wat ontbreekt er. Opnieuw arbeidskosten op de agenda zetten (leden gebiedscommissie).

- *Statusverlaging Europa:*

De insteek is om de strikt beschermde status bij te stellen naar beschermd. Eerst zal het

verdrag van Bern positief moeten worden bestemd, voordat dit kan worden aangepast.

- *IPO Wolvenplan 2.0:*

Eind dit jaar zal het IPO-wolvenplan 2.0 worden vastgesteld. Op 31 oktober wordt er een bijeenkomst georganiseerd waar de drie noordelijke provincies een reactie zullen geven op het concept richting de gedeputeerden. Rapportages zullen vooraf worden gedeeld.

- *Overzicht verstrekte subsidies:*

SNN heeft tot op heden het overzicht nog niet gedeeld met de provincie. Op het moment dat dit wel gebeurt zal dit alsnog met de gebiedscommissie worden gedeeld en zal er een toelichting bij worden geformuleerd. De vraag heerst naar welke sector het geld voornamelijk naartoe is gegaan.

- *Nieuwe subsidieregeling*

Voor de nieuwe subsidieregeling hebben de wolvenconsulenten een adviserende rol die leidend is voor de aanvraag. Wanneer iemand zich niet in dit advies kan vinden zal er moeten worden gekeken naar de invulling van bezwaar maken of een second opinion.

Agendapunt: Deze discussie zal op een later momenten worden voortgezet wanneer de stukken zijn gedeeld en de overige leden van de commissie ook aanwezig zijn.

6. Vervolg Pilot (Praktijkonderzoek)

Drie week geleden hebben [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] een overleg gehad waarbij de eerdere pilot is gevalueerd en de knelpunten in kaart zijn gebracht.

Hieronder puntsgewijs de nieuwe afspraken voor de vervolg pilot/praktisch onderzoek:

- Duidelijkheid scheppen over de werking van mobiele draadrasters
- Er wordt aan de voorkant gecheckt of de rasters goed staan en afspraken gemaakt dat de dierhouders meewerken aan het onderzoek (onderhoud, meewerken inspectie na aanval, toestaan camera's plaatsen etc.). Dit zal 1 op 1 of via een gezamenlijke bijeenkomst worden toegelicht.
- Bij een aanval volgende stappenplan hanteren
  - 1) oorzaak herleiden
  - 2) Aanvullende versterking plaatsen om volgende aanval te voorkomen (denk aan paalafstand wijzigen, vlaggetjeslint, fox light etc.)
  - 3) Bij volgende aanval overgaan op flexinetten
- Idee om waar mogelijk Fence controls te plaatsen, die 24 uur per dag controleren wat de spanning is. Zo kunnen eventuele trends worden herkend.
- De standaard normen en afmetingen worden aangehouden (Eerste draad maximaal 20 cm hoog)
- [REDACTED] aanspreekpunt materialen

Tips vanuit de leden gebiedscommissie:

- Kijken naar de aarding

- Kijken naar verschillen effectiviteit Duitsland t.o.v. Nederland
- **Actie:** contact opnemen met ██████ over onderzoek met universiteit en proefopstelling bij ██████ (Harry/█████?)
- **Actie:** offerte verzoek delen met de leden van de gebiedscommissie (█████)
- Provincie zal kijken naar mogelijkheden aanschaffen noodsets. Provincie lijkt een optie te kunnen bieden voor situatie beschreven door Jaap.

7. Bespreken rol gebiedscommissie

Harry, ██████, Rosa en Caroline hebben het huidige reglement besproken en wijzigingen doorgegeven. De beoordeling ligt bij de Provincie Drenthe.

Taken:

- Hoofdtak contact leggen met de praktijk (oren en ogen)
- Bijeenkomsten organiseren voor de praktijk
- Advies GS
- Gebiedscommissie leden hebben een benoeming van 5 jaar à actie: huidige leden kijken naar positie verlengen of stokje doorgeven
- **Agendapunt:** Wolvenconsulenten als standaard agendapunt hanteren waarbij ervaringen uit de praktijk worden gedeeld
- Jaaragenda opstellen om lange termijn doelen inzichtelijk te maken. Daarbij vaste momenten voor bijeenkomsten aanhouden waarbij er in de praktijk meer speelt.
- **Agendapunt:** 11 december opnieuw bespreken met alle gebiedsleden wat is de taak van de gebiedscommissie en wat van de provincie

8. Actiepuntenlijst

Bij de bespreking van de actielijst komt het actiepoint van een schapenhouder naar voren. Afsproken om de zaak nogmaals intern te bespreken met ██████, Albert en BIJ12.

9. Afspraak voorzitterschap rondom vakantieperiode Harry- 12 februari

Harry is 12 februari afwezig. Daarom is er afgesproken de gebiedscommissie te verplaatsen naar 26 februari 2025.

Actie: ██████ verplaatst afspraak

10. Afsluiting

De volgende gebiedscommissie is op woensdagochtend 11 december.